

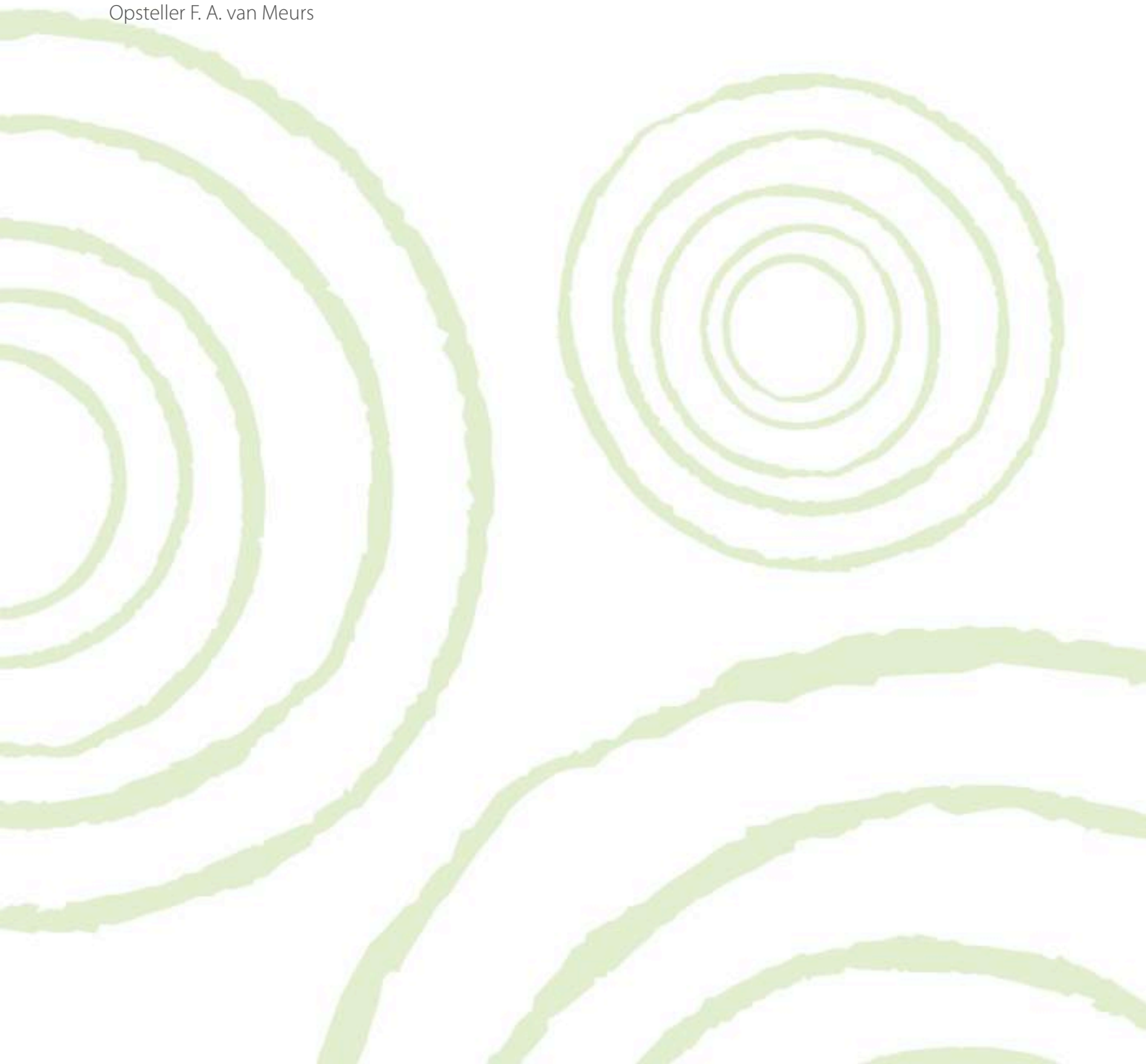

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening
Gelderland

Plangebied: Kemperbergerweg 67, Arnhem

Opsteller F. A. van Meurs

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Gelderland

Ondertitel	Plangebied: Kemperbergerweg 67, Arnhem
Opsteller	F. A. van Meurs
Datum	17-07-2017
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20170426v01
Aantal pagina's	64
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	U. Yntema
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van, 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Gelderland. Plangebied: Kemperbergerweg 67, Arnhem. Rapportkenmerk ER20170426v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming	7
2.2 Omgevingsverordening Gelderland	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	12
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	14
3.4 Planning	15
4 Onderzoekresultaten beschermde gebieden.....	17
4.1 Wet natuurbescherming	17
4.2 Omgevingsverordening Gelderland.....	27
5 Onderzoekresultaten beschermde soorten.....	31
5.1 Algemeen.....	31
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	32
5.3 Soorten Habitatrichtlijn	37
5.4 Nationaal beschermde soorten	41
6 Conclusies en aanbevelingen.....	49
6.1 Beschermde gebieden	49
6.2 Beschermde soorten	49
6.3 Aanbevelingen.....	53
7 Geraadpleegde bronnen	55
7.1 Literatuur.....	55
7.2 Internet.....	56
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	59

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Kemperbergerweg 67, Arnhem. De aanleiding is dat het plangebied herontwikkeld wordt. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing gesloopt en delen van de beplanting gekapt (zie verder hoofdstuk 3.2). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Omgevingsverordening Gelderland.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt

(indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

1 www.rvo.nl

2 Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermd soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Omgevingsverordening Gelderland

In de Omgevingsverordening Gelderland zijn het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Groene Ontwikkelingszones (GO) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene

gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

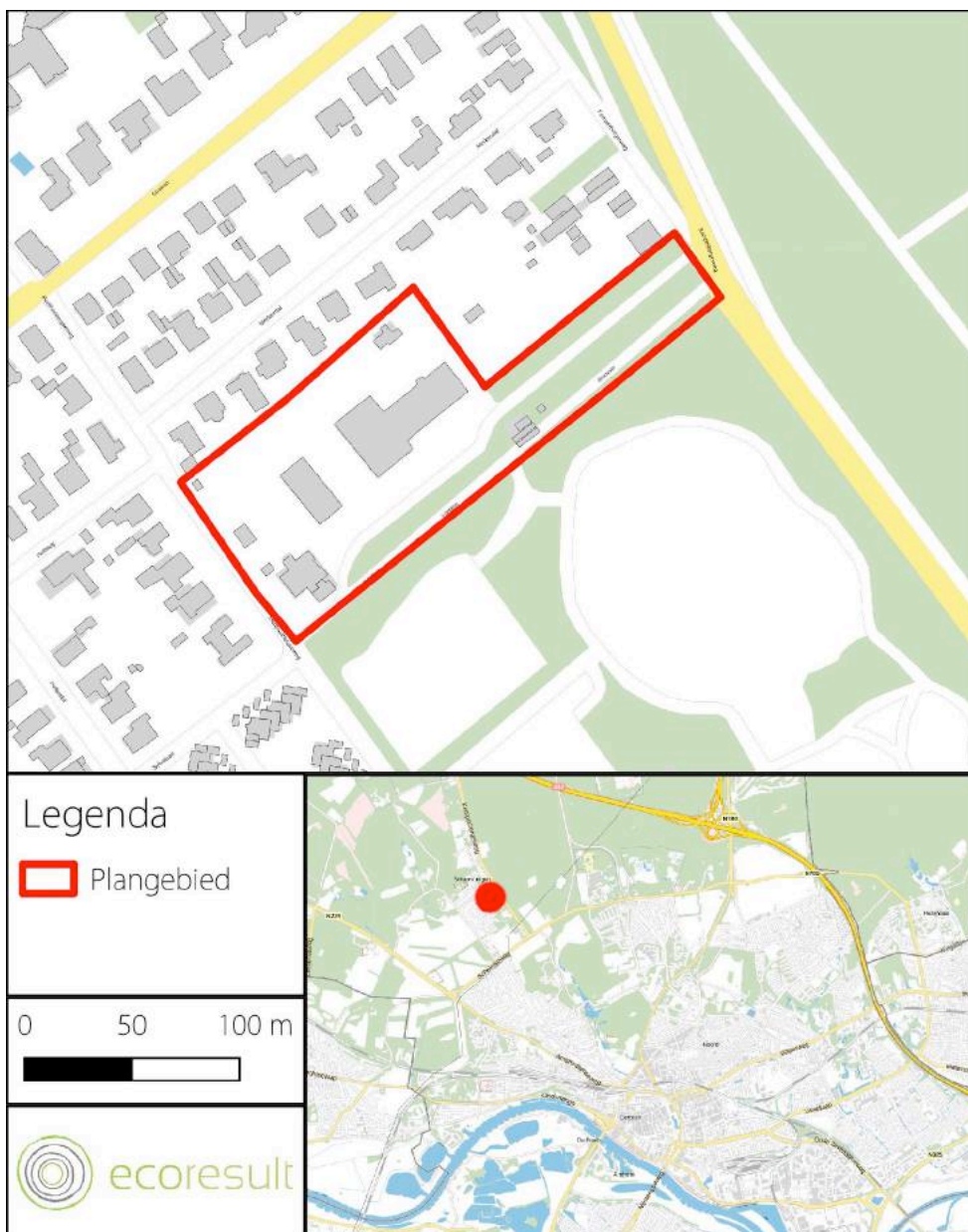
De Groene Ontwikkelingszone (GO) bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur binnen de begrenzing van het GNN alsmede weidevogelgebieden en rustgebieden voor winterganzen. De Groene Ontwikkelingszone is ruimtelijk verweven met het GNN en hangt daar functioneel mee samen. In de Groene Ontwikkelingszone wordt ingezet op versterking van de samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen aan de Kemperbergerweg 67, te Arnhem, gemeente Arnhem, provincie Gelderland (Afbeelding 1).

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd), voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsonder. Bron: PDOK

3.2 *Beschrijving*

- Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Sylvalaan, met ten zuiden ervan Landgoed Menthenberg, aan de westzijde door de Menthenbergseweg, aan de oostzijde door de Kemperbergseweg en aan de noordzijde door de bebouwing langs de Merkendal.
- Het plangebied maakt van oudsher deel uit van Landgoed Menthenberg (voorheen Bakenberg), een van oorsprong 17e eeuwse buitenplaats. Vanaf het einde van de 19e eeuw is het landgoed in fasen opgedeeld, waarna hier bebouwing en privéterreinen ontwikkeld werden.
- Oppervlakte van het plangebied bedraagt 1,7 hectare.
- Het plangebied is globaal op te delen in vijf deelgebieden³. Voor de overzichtelijkheid wordt verder in deze rapportage deze indeling aangehouden:
 1. Sylvahoeve, bouwjaar 1915⁴, met de bijbehorende tuin en een glazen kas (gemeentelijk monument). Kelders zijn voor zover kon worden vastgesteld afwezig. De gevels van de (bewoonde) villa zijn bepleisterd met geel pleisterwerk. Het gebouw is – visueel – in nette staat. Rondom de villa is een keurig onderhouden gazon aanwezig. In het noordelijk deel van het Deelgebied 1 zijn twee betonnen vijvers aanwezig. Deze zijn nagenoeg gevuld met bladafval.
 2. Twee bewoonde voormalige kantoorpanden met laboratoria van het voormalige Rijksinstituut voor Natuurbeheer (bouwjaar: na 1970) met omliggende tuin en deels verhard terrein. Kelders zijn voor zover kon worden vastgesteld afwezig. Eén kantoorpand is opgetrokken uit baksteen en betonnen platen. Spouwmuren zijn aanwezig. Deze zijn grotendeels niet nageïsoleerd. Op regelmatige afstand zijn in deze buitengevel kleine gaten gezaagd. Het andere kantoorpand heeft kunststof gevels. Hierin zijn gaten geslagen, achter deze kunststof platen is isolatiemateriaal zichtbaar. De kantoorpanden hebben platte daken met bitumen dakbedekking.
 3. Bosgebied.
 4. Sylvalaan met bomen, een trafogebouw, een schuurtje en een fietsenstalling (bouwperiode jaren 70). Het trafostation is opgetrokken uit baksteen en is voorzien van open stootvoegen die toegang bieden tot een spouwmuur. De schuur meet 3x3 meter en is opgetrokken uit baksteen met een enkele muur. Een vloer in dit gebouw is afwezig. In de schuur zijn meerdere gaten aanwezig. De fietsenstalling achter het trafogebouw bestaat uit een staalconstructie met een afdak.

³ Gebiedsvisie RIN Locatie Arnhem

⁴ <https://bagviewer.kadaster.nl/>

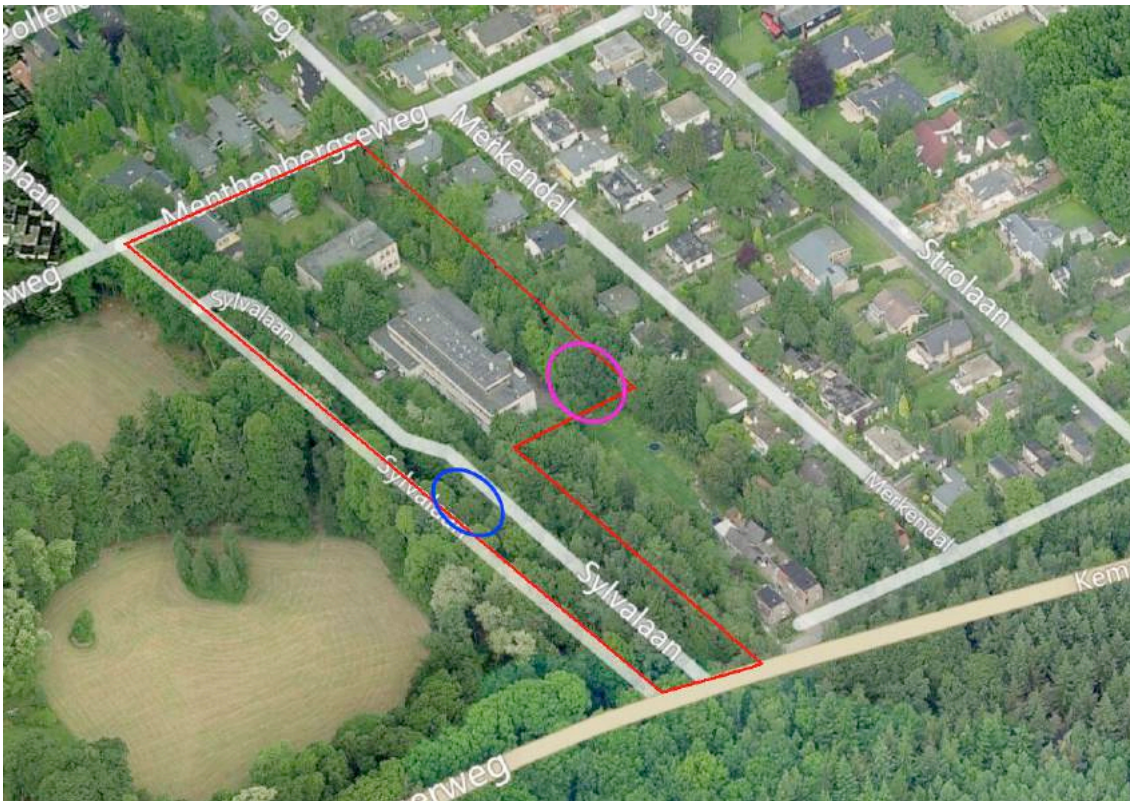
5. Opgaand groen, met in het oostelijk gedeelte een houten bewoond chalet. Het houten chalet (hoogte 3 meter) is volledig opgetrokken uit hout, met een bitumen dakbedekking. Spleten, kieren en gaten zijn afwezig.

Afbeelding 2: Landschappelijke eenheden binnen het plangebied.

Bron: Gebiedsvisie RIN Locatie Arnhem

- Bepanting bestaat uit diverse boomsoorten met forse omtrekken en hoogten tot tenminste 15 meter (onder meer linde, berk, zomereik, beuk, conifeer, (norse) esdoorn, kastanje, robinia, lariks, fijnspar, douglasspar), een kruidenvegetatie bestaande uit bossoorten (zoals rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen) Op enkele plekken is gazon aanwezig, dat verwaarloosd en nauwelijks herkenbaar is.
- Verharding bestaat uit asfalt en tegels rondom de kantoorpanden en een verharde weg tussen de Kemperbergerweg en de kantoorpanden.
- In het plangebied zijn straatlantaarns aanwezig, deze zijn volledig overwoekerd.
- Het plangebied is deels omheind. In het hekwerk zijn gaten aanwezig.
- Open water is enkel aanwezig in het noordelijk deel van Deelgebied 1 in de vorm van twee betonnen bakken die fungeren als poel.

Afbeelding 3: Het plangebied is rood omkaderd. Blauwe cirkel de locatie met schuur, trafogebouw en fietsenstalling. Paarse cirkel de locatie van het chalet. Weergegeven op een foto in vogelvucht, fotoperspectief vanuit het oosten. Bron foto: <https://www.bing.com/maps/>

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

3.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De voorgenomen ontwikkelingen betreft herontwikkeling van het plangebied⁵. Hiervoor wordt het bestemmingsplan gewijzigd.

- De Sylvahoeve en de tuin (zone 1 op Afbeelding 2) worden gerestaureerd, waarbij de tuin een landschappelijke eenheid wordt. Ontsluiting via een nieuwe toegangsweg vindt plaats naar de Menthenbergseweg. Details zijn niet beschikbaar.
- De kantoorbebouwing met laboratoria (zone 2 op Afbeelding 2) worden gesloopt. Ter plaatse van de vrijgekomen grond worden appartementen en/of grondgebonden woningen gebouwd. Uitgangspunt van de planontwikkeling is wonen in een bosachtige omgeving. Ontsluiting vindt in principe plaats naar de Menthenbergseweg. De bebouwing wordt landschappelijk ingepast.

⁵ Bron: Gebiedsvisie, 2014

- In het bosgebied (zone 3 op Afbeelding 2) is beperkte bebouwing (zonder particuliere tuinen) mogelijk. Behoud van waardevolle bomen is het uitgangspunt.
- Beperkte bebouwing in zone 4 op Afbeelding 2 aan de randen is hier mogelijk met een groene overgang tussen de woningen en de Sylvalaan.
- Zone 5 behoudt het afscherpende karakter naar de aangrenzende woningen en tuinen. Hier vinden geen ontwikkelingen plaats, dan groenaanleg en onderhoud.

3.4 *Planning*

De exacte planning van de voorgenomen activiteiten is op dit moment nog niet bekend.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe, gelegen 20 meter ten oosten van het plangebied⁶, zie Afbeelding 4. Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand van andere Natura 2000-gebieden tot het plangebied hoeft alleen rekening gehouden te worden met de doelstellingen van dit Natura 2000-gebied.

Afbeelding 4: Natura 2000-gebied De Veluwe (groen) nabij het plangebied (zwarte cirkel). Kaartbron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

De Veluwe maakt deel uit van een stuwwallenlandschap met heiden, vennen, aaneengesloten loof- en naaldbossen en stuifzanden. Langs de randen komen beekdalen voor. Het gebied wordt gekenmerkt door grote hoogteverschillen. De Veluwe is van groot belang voor een groot aantal dier- en plantensoorten van voedselarme milieus.. De totale oppervlakte van dit Natura 2000-gebied bedraagt

⁶ <https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverorderingGC-gc03> en http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

91.200 ha.

Ieder Natura 2000-gebied kent enkele kernopgaven die nader uitgewerkt worden door de aanwijzing van specifieke doelen. De kernopgaven zijn niet opgenomen in het aanwijsbesluit van het Natura 2000-gebied, maar worden genoemd in het zogeheten doelendocument Natura 2000⁷. De kernopgaven stellen prioriteiten en geven overeenkomsten en verschillen aan tussen landschappen. De kernopgaven voor het complete Natura 2000-gebied Veluwe zijn weergegeven in Tabel 2.

Kernopgaven		
5.01	Waterplanten	Verbetering waterkwaliteit en morfodynamiek, inclusief toestroom van grondwater, t.b.v. beken en riviertjes met waterplanten (waterranonkels) H3260_A en soorten als drijvende waterweegbree H1831.
6.03	Zure vennen	Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.
6.04	Veentjes	Kwaliteitsverbetering van actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B in heideterreinen en bossen.
6.08	Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.
6.09	Intern verbinden	Verbinden heide- en stuifzandencomplexen met oog op fauna.
6.12	Stuifzandlandschappen	Vergroting areaal gevarieerde zandverstuivingen H2330 met overgangen naar droge heiden en open bossen: Veluwe (57), Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131), Drents-Friese Wold & Leggelderveld (27). Mede als leefgebied van de draaihals A233, tapuit A277, duinpieper A255 en nachtzwaluw A224.
6.13	Oude eikenbossen	Behoud areaal oude eikenbossen (H9190, m.n. strubbebossen) en verbeteren kwaliteit, ook als habitat voor vliegend hert H1083.

Tabel 2: Kernopgaven van het Natura 2000-gebied Veluwe. Bron: Essentietabel Veluwe. <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=6&id=n2k57&topic=doelstelling>

Deze algemene kernopgaven zijn vertaald naar concrete doelen. Hierdoor zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor 18 habitattypen, 7 habitatsoorten en 10 vogelsoorten met een instandhoudingsdoel als broedvogel, zie Tabel 3 voor het volledige overzicht inclusief uitbreidings-, verbeter- of behouddoelstelling.

<u>Instandhoudingsdoelstellingen</u>		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen									
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>				6.08	6.09
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	=	=				6.08	6.09
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>				6.08	6.09
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	=					
H3160	Zure vennen	-	=	>				6.03.W	
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>				5.01.W	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>				6.09	
H4030	Droge heiden	--	>	>				6.08	6.09
H5130	Jeneverbesstruwelen	-	=	>				6.09	
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>				6.09	
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>					
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>				6.04.W	
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	=	=					
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	>	>					
H7230	Kalkmoerassen	--	=	=					
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	-	>	>					
H9190	Oude eikenbossen	-	>	>				6.13	
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>					
Habitatsoorten									
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>				
H1083	Vliegend hert	-	>	>	>			6.13	
H1096	Beekprik	--	>	>	>				
H1163	Rivieronderpad	-	>	=	>				
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=				
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=				
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=			5.01, W	
Broedvogels									
A072	Wespendief	+	=	=			100		
A224	Nachtzwaluw	-	=	=			610	6.08	6.12
A229	Ijsvogel	+	=	=			30		
A233	Draaihals	--	>	>			(her)vestiging	6.08	6.12
A236	Zwarte Specht	+	=	=			400		
A246	Boomleeuwerik	+	=	=			2.400		
A255	Duinpieper	--	>	>			(her)vestiging	6.08	6.12
A276	Roodborsttapuit	+	=	=			1100		
A277	Tapuit	--	>	>			100	6.08	6.12
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>			40		

Legenda

- W Kernopgave met wateropgave
 % Sense of urgency: beheeropgave
 % Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
 SVI landelijk Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
 = Behoudsdoelstelling
 > Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
 =<) Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Tabel 3: Instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen en -soorten.

Eén kwalificerend habitatype komt grenzend aan het plangebied voor, zie Afbeelding 5. Dit betreft H9120 Beuken-eikenbossen met hulst⁸. Voor dit habitatype levert de Veluwe een belangrijke bijdrage binnen het Natura 2000-netwerk⁹. Belangrijkste knelpunt voor dit habitatype is vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie. Op grotere afstand, van tenminste 800 meter, al dan niet met tussenliggende bebouwing en bossen liggen gebieden met het habitatype H4030 Droge heiden en H9190 Oude eikenbossen.

Afbeelding 5: Ligging habitatypen van het Natura 2000-gebied De Veluwe nabij het plangebied. Toelichting:

Donkergroen: H9120 Beuken-eikenbossen met hulst

Roze: H4030 Droge heiden

Bruingroen: H9190 Oude eikenbossen.

Zwart omcirkeld: plangebied.

Kaartbron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

4.1.1.1 Analyse verstoringsvormen

Hieronder wordt gekeken of er (significant) negatieve effecten te verwachten zijn van de voorgenomen ingreep die hier getoetst wordt. Een handig hulpmiddel daarbij is de effectenindicator van het Ministerie van Economische Zaken¹⁰, zie Afbeelding 6. De effectenindicator geeft per Natura 2000-gebied en per activiteit weer of de betreffende instandhoudingsdoelen hiervoor gevoelig zijn, alsook welk soort storingsfactoren te verwachten zijn waar negatieve effecten door kunnen ontstaan. De

⁸ http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

⁹ Anon., 2016b, blz. 92

¹⁰ www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx

voorgenomen ingreep kan op verschillende manieren invloed uitoefenen op de instandhoudingsdoelen. Dit kan in de aanlegfase zijn alsook na de inrichting. Verstoring tijdens de aanlegfase kan bijvoorbeeld zijn verstoring door geluid (sloop-, kap-, hei- en bouwwerkzaamheden), verstoring door trillingen (als gevolg van heiwerkzaamheden), optische verstoring (bijv. verkeersbewegingen) of verontreiniging (door uitstoot van verontreinigende stoffen als stof, uitlaatgassen).

Afbeelding 6: Effectenindicator Natura 2000-gebied Veluwe voor de activiteit "Bouwen".
Bron: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

4.1.1.2 Uitwerking Verstoringindicatoren

4.1.1.2.1 Effectenbeoordeling kernopgaven

De planontwikkeling heeft geen effecten op de kernopgaven. De openheid, rust en donkerte blijven

behouden binnen het Natura 2000-gebied. Het betreft planontwikkeling buiten het Natura 2000-gebied aan de rand van de bebouwde kom, met tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied gelegen een doorgaande verkeersweg, waardoor er reeds sprake is van achtergrondlawaai, verstoring door menselijke activiteiten en verlichting.

4.1.1.3 *Effectenbeoordeling habitattypen*

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natura 2000-gebied Veluwe. Beschermde habitattypen zijn derhalve afwezig. Het plangebied is gelegen aan de rand van en buiten het Natura 2000-gebied, Van oppervlakteverlies en versnippering van beschermde habitattypen is dus geen enkele sprake.

Stikstofdepositie leidt tot een verandering in vegetatie en via onder meer voedselrelaties tot schadelijke effecten op kwalificerende habitatsoorten. Het is een belangrijke oorzaak in de achteruitgang van de soortenrijkdom. De grootste bron van verzuring is de neerslag van ammoniak in de bodem. Ammoniak is afkomstig uit de agrarische sector. De overige bronnen van stikstofdepositie zijn onder andere verkeer, industrie en energieopwekking. Effecten van verzuring zijn een verhoogde productie van biomassa in de ondergroei en in de boomlaag, en een daarmee gepaard gaande verarming van de soortenrijkdom.

De gemiddelde achtergronddepositie¹¹ van stikstof in de kilometerhokken waarbinnen het plangebied en het aangrenzende Natura 2000-gebied Veluwe zijn gelegen bedroeg in 2016 2.292 mol/ha/jaar¹². De kritische depositiewaarde¹³ voor het aangrenzende (voor stikstofdepositie gevoelige) habitatype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst bedraagt 1.429 mol/ha/jaar¹⁴ ¹⁵. De kritische depositiewaarde voor het habitatype H4030 Droge heide en H9190 Oude eikenbossen bedraagt 1.071 mol/ha/jaar¹⁶. Beide habitatten zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie, waarvan de KDW thans ruim wordt overschreden. Indien de KDW wordt overschreden is er sprake van overbelasting van de habitattypen¹⁷. Voor de toekomst zijn de prognoses ter plaatse van het plangebied en naastgelegen Natura 2000-gebied Veluwe gunstig. Voorzien wordt een gemiddelde depositie van 1.700 mol/ha/jaar stikstof in 2030 (maar nog steeds boven de kritische depositiewaarde voor alle drie nabijgelegen habitattypen). Gelet op de gemiddelde achtergrondwaarden van tenminste 2.292 mol/ha/jaar binnen het

11 De heersende depositie als gevolg van het totaal van bijdragen van alle emissiebronnen exclusief de bijdrage van de bronnen van de activiteit waarvoor een aanvraag of melding wordt ingediend (Bron: pas.bij12.nl/begrippen).

12 <http://geodata.rivm.nl/gcn/>

13 De kritische depositiewaarde kan gezien worden als een drempel waarboven schadelijke effecten op de voorkomende flora en fauna en habitats optreden.

14 Van Dobben & Van Hinsberg, 2008.

15 <https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

16 <https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

17 <http://pas.natura2000.nl/pages/veelgestelde-vragen.aspx>

aangrenzende Natura 2000-gebied Veluwe zal de toename van stikstofdepositie mogelijk schadelijke effecten hebben op het Natura 2000-gebied Veluwe. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat de depositiewaarden in de Veluwe vooral onder druk staan als gevolg van uitstoot vanuit de naastgelegen steden en snelwegen. Er is dus sprake van cumulatie van effecten vanuit meerdere bronnen. Aanvullend onderzoek middels een berekening van de depositie van stikstof middels het gebruik van Aerius Calculator¹⁸ is noodzakelijk om te bepalen of schadelijke effecten optreden door de activiteiten en of een vergunning van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

De herontwikkeling van het plangebied en het toekomstige gebruik zal geen verontreiniging door andere gebiedsvreemde stoffen veroorzaken en geen verstoring door mechanische effecten. Van enige mate van optische verstoring is ook geen sprake. Uitgangspunt van de planontwikkeling is wonen in een bosachtige omgeving. Ontsluiting vindt in principe plaats naar de Menthenbergseweg, en niet naar de Kemperbergerweg, welke is gelegen langs het Natura 2000-gebied Veluwe. De bebouwing wordt bovendien landschappelijk ingepast.

Bovenstaande maakt dat, in combinatie met de ruime afstand van de voorkomende habitattypen tot het plangebied, significant schadelijke effecten daarom niet uitgesloten zijn. Aanvullend onderzoek is nodig middels een Aerius-berekening.

4.1.1.4 Effectenbeoordeling habitatrictlijn-doelsoorten en (niet-)broedvogels

4.1.1.4.1 Habitatrictlijn-doelsoorten

De zeggekorfslak komt momenteel met een populatie van zeker enkele honderden dieren voor in een verland petgat in 't Ondiepe, aan de zuidkant van het Natura 2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, 2015). Gezien de aard van de voorgenomen activiteit (geen verandering in hydrologie, waterkwaliteit etc.) en de grote afstand tot (meerdere kilometers) zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

De platte schijfhoren is met name gevoelig voor een te hoge voedselrijkdom. Deze soort is niet bekend uit de ruime omgeving (<1 km) van het plangebied (Provincie Zuid-Holland, 2015). Gezien de aard van de voorgenomen activiteit, zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. De voedselrijkdom zal niet toenemen door de activiteit. De hydrologie zal niet veranderen en van oppervlakteverlies of versnippering is ook geen sprake.

¹⁸ <https://www.aerius.nl/nl/over-aerius/producten/calculator>

Van de gestreepte waterroofkever zijn geen waarnemingen bekend uit de ruime omgeving van het plangebied. Locaties voor verbetering en uitbreiding leefgebied liggen ook niet in de nabijheid van het plangebied (Provincie Zuid-Holland, 2015). Er is echter wel helder water met een goed ontwikkelde oevervegetatie aanwezig ten westen van het plangebied. Maar net als bij de vorige watergebonden soorten is het gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand en de ruim voorhanden alternatieven uit te sluiten dat de gestreepte waterroofkever significant negatief beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteit.

Voor de vissoorten beekprik en rivierdonderpad zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Stromende beken en andere open watergangen zijn binnen en grenzend aan het plangebied afwezig, waardoor habitat voor deze soort binnen en grenzend aan het plangebied afwezig is. Poelen zoals in het plangebied aanwezig, zijn voor de beide soorten ongeschikt.

Voor de gevlekte witsnuitlibel zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen zijn binnen en grenzend aan het plangebied afwezig, waardoor habitat voor deze soort binnen en grenzend aan het plangebied afwezig is.

Voor kamsalamander ontbreekt in het plangebied thans geschikt habitat (heldere voortplantingswateren en sterk verruigd gazon). De soort is in het plangebied aanwezig geweest¹⁹, maar door de verwaarlozing van de poelen is de soort thans afwezig, zie ook paragraaf 5.3.2.2.

De Veluwe is aangewezen voor meervleermuis vanwege de overwinteringsfuncties die het gebied herbergt. Vanwege de grote afstand tot kanalen, rivieren en vaarten is aanwezigheid van meervleermuis in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten. De soort overwintert bovendien vooral in ondergrondse ruimten zoals ijskelders, kelders en bunkers²⁰. Deze zijn in het plangebied afwezig. Dichtstbijzijnde overwinteringslocatie van meervleermuis in de Veluwe is militair complex Klein Heidekamp op 2 km ten noordoosten van het plangebied.

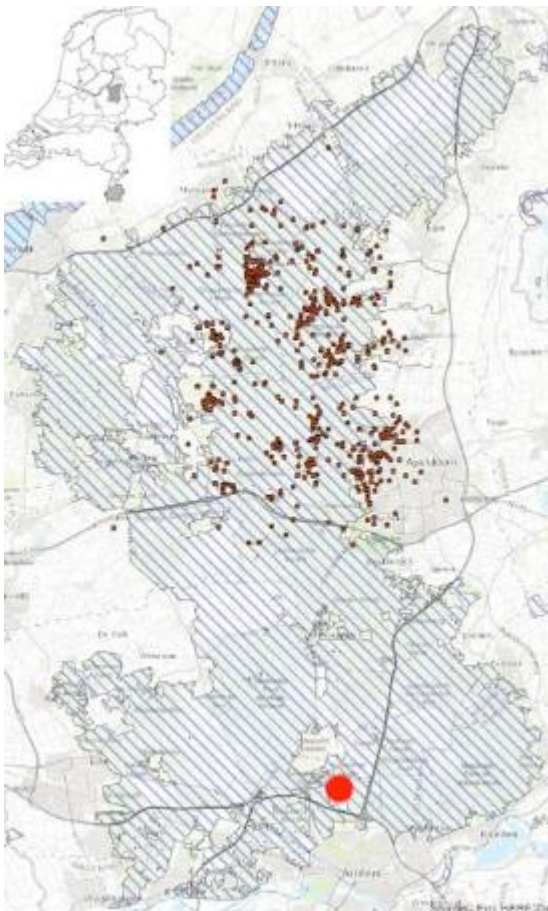
De Veluwe is het belangrijkste kerngebied van het vliegend hert in Nederland²¹. Meer dan de helft van de waarnemingen van het vliegend hert in Nederland is afkomstig van de Veluwe. Het vliegend hert

19 Boddeke e.a., 2008

20 Zie ook Bijlagen Beheerplan Veluwe, blz. 10.

21 Zie ook Bijlagen Beheerplan Veluwe.

komt voor in relatief open, oude eikenbossen, houtwallen, holle wegen en ook in oude eikenhouten bielzen. Het vliegend hert is vrijwel beperkt tot inheemse eiken zoals de zomer- en wintereik. De larven leven in stobben en houtige delen die in contact staan met de bodem van oude eiken die aan het wegrotten zijn. De verspreiding van vliegend hert in de Veluwe is vrij goed bekend. Het zwaartepunt van de populatie vliegend hert ligt in het gebied tussen Apeldoorn, Uddel, Nunspeet en Epe. Daarbuiten zijn veel geïsoleerde populaties bekend, maar niet binnen en in de nabijheid van het plangebied²², zie Afbeelding 7. Hierdoor is de aanwezigheid van vliegend hert in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

Afbeelding 7: Verspreiding van vliegend hert in de Veluwe. Het plangebied (rode stip) ligt buiten het bekende verspreidingsgebied. Bron:

<https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23507>

De planontwikkeling en het toekomstig gebruik van het plangebied zullen op geen van de habitatsoorten een tijdelijke of permanente (significant) negatieve invloed hebben. Op basis hiervan is

²² Artikel 05-06-2017 in Nature Today: Veluws vliegend hert vooral een stadssoort? Door EIS Kenniscentrum Insecten. <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23507>

het uitgesloten dat er significant negatieve effecten op zullen treden op de instandhoudingsdoelen van de habitatoorten.

4.1.1.4.2 Broedvogels

Opgave van het Natura 2000-gebied Veluwe voor de broedvogels wespandief, nachtzwaluw, ijsvogel, zwarte specht, boomleeuwerik en roodborsttapuit is het behoud van de omvang en de kwaliteit leefgebied voor de betreffende populatie in het Natura 2000-gebied Veluwe.

Opgave van het Natura 2000-gebied Veluwe voor de broedvogels draaihals, duinpieper, tapuit en grauwe klauwier is het uitbreiden van de omvang en de kwaliteit leefgebied voor de betreffende populatie in het Natura 2000-gebied Veluwe.

Het plangebied is ongeschikt vanwege het ontbreken van geschikt habitat ongeschikt voor ijsvogel.

Grote boomnesten ontbreken in het plangebied, waardoor nesten van wespandief afwezig zijn.

Stuifzanden en heiden ontbreken in het plangebied. Het plangebied is bovendien sterk verruigd, waardoor geschikt habitat voor boomleeuwerik, draaihals, duinpieper en tapuit afwezig is²³.

Het plangebied is ongeschikt voor de grauwe klauwier. Geschikt broedhabitat (structuurrijke heide- en veengebieden²⁴) ontbreken.

Het plangebied is ongeschikt voor de nachtzwaluw. Geschikt broedhabitat (deels dichtgegroeide zandverstuivingen met een niet-vergraste bodem en halfopen terreinen op schrale, zandige bodems: boomheiden, heidevelden met boomgroepen of vliegdennen, kapvlakten en brandvlakten) ontbreekt binnen het plangebied.

Het plangebied is ongeschikt voor de roodborsttapuit. Geschikt broedhabitat (landschappen met ruigtevegetaties en verspreide opslag van struiken of bomen) ontbreekt binnen het plangebied.

Het plangebied is potentieel geschikt voor zwarte specht, een echte bossoort. De soort komt ook grenzend aan het plangebied voor. De soort preferereert naaldhout (aanwezig binnen het plangebied) als foerageergebied en het gebied grenzend aan het plangebied maakt deel uit van primair leefgebied van zwarte specht. In het plangebied zijn voor zwarte specht geschikt broedhabitat aanwezig (beuk, Amerikaanse eik en grove den).

Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling (sloop, kap en nieuwbouw en de afstand (>100m) tot het primair leefgebied van de soort zijn (significant) negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten. Landelijk is een significante afname van de broedvogeltrend waargenomen van minder dan 5%.

De Staat van Instandhouding van de Zwarte Specht als broedvogel in Nederland is matig ongunstig²⁵.

²³ Sierdsema et al, 2008.

²⁴ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15150>

²⁵ <https://www.sovon.nl/nl/soort/8630>

Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht in het plangebied is noodzakelijk. Op basis van dit aanvullend onderzoek kan worden bepaald of significant schadelijke effecten optreden voor de behoudsdoelstelling voor deze soort. Dit onderzoek dient te bestaan uit tenminste 3 onderzoeken tijdens het broedseizoen van zwarte specht (1 maart t/m 20 juni). Conform BMP-Z, het broedvogelmonitoringprogramma waaronder zwarte specht valt is 2 tot 6 bezoeken noodzakelijk²⁶.

4.1.1.5 Samenvatting

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natura 2000-gebied Veluwe, het grenst er direct aan. In het plangebied en rondom het plangebied komen geen kwalificerende habitattypen voor het Natura 2000-gebied voor. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen voor habitattypen voor de Veluwe kan op basis van voorliggende informatie op voorhand niet worden uitgesloten. Schadelijke effecten door stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Veluwe kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek middels een Aerius-berekening is nodig.

Significant schadelijke effecten op instandhouding van de als aangewezen broedvogel gekenmerkte zwarte specht kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht in het plangebied is nodig middels de uitvoering van drie veldbezoeken in de periode maart tot en met juni.

De overige aangewezen habitatsoorten en vogelsoorten komen óf niet voor in en rondom het plangebied, óf maken geen gebruik van het gebied als overwinterings-, opgroei- of voortplantingsplaats. Hierdoor zijn significant negatieve effecten voor de overige habitatsoorten en vogelsoorten uitgesloten.

4.2 *Omgevingsverordening Gelderland*

4.2.1 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het meest dichtstbijzijnde onderdeel van het GNN is Landgoed Menthenberg. Deze ligt direct ten zuiden van het plangebied. Landgoed Schaarsbergen (ook onderdeel van het GNN) ligt ten noordoosten van het plangebied, op een afstand van 10 tot 20 meter²⁷ (Afbeelding 8).

²⁶ <https://www.sovon.nl/nl/content/bmp-z-broedvogel-monitoring-project-zeldzame-soorten>

²⁷ <https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03>

*Afbeelding 8: Natuurbeheertypen van het GNN nabij het plangebied. Toelichting:
 Matgroen: N16.01 Droog bos met productie
 Lichtmatgroen: N12.05 Kruiden- of faunarijke akker
 Oranjerode: N17.03 Park- of stinzenbos
 Heldergroen: N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
 Oranjerode gearceerd: L02.02 Historisch bouwwerk en erf
 Rood omkaderd: plangebied.*

Kaartbron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan

De beide gebieden hebben het beheertype N16.01 Droog bos met productie²⁸. De planontwikkeling vindt niet plaats binnen het GNN. De Omgevingsverordening Gelderland kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking op het GNN²⁹. Alleen wanneer sprake is van een bestemmingswijziging binnen de begrenzing van het GNN zijn de bepalingen uit de Omgevingsverordening Gelderland van toepassing. Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van het GNN ligt, is nadere toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland voor het aspect GNN niet noodzakelijk.

4.2.2 Groene ontwikkelingszone

In de Groene Ontwikkelingszone wordt ingezet op versterking van de samenhang tussen inliggende en

²⁸ http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan

²⁹ Zie hiervoor ook Artikel 2.7 lid 1 van de Omgevingsverordening Gelderland.

aangrenzende natuurgebieden. Dichtstbijzijnde Groene Ontwikkelingszone (GO) ligt direct aan de oostzijde van het plangebied. Het betreft de Kemperbergerweg, tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Veluwe³⁰, zie Afbeelding 9.

De ontwikkelingsdoelen voor natuur en landschap in de GO binnen Deelgebied 143 waar het plangebied en de directe omgeving deel van uitmaken, zijn³¹:

- ontwikkeling en handhaven bos- en natuurrijk karakter en samenhang in het bijzonder van de ontginningen: singels, ruigteranden en bosranden en -zomen;
- vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N310, N311, N783, N785, N803 en spoorlijn; ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden;
- ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën;
- ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen;
- ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen en beheersvormen.

De planontwikkeling vindt niet plaats binnen het GO. De Omgevingsverordening Gelderland kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking op het GO³². Alleen wanneer sprake is van een bestemmingswijziging binnen de begrenzing van het GO zijn de bepalingen uit de Omgevingsverordening Gelderland van toepassing. Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van het GNN ligt, is nadere toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland voor het aspect GO niet noodzakelijk.

Afbeelding 9: Ligging van het plangebied (rood omkaderd ten opzichte van het Natura 2000-gebied Veluwe, het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Kaartbron: Omgevingsverordening Gelderland 2016.

30 <https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03>

31 http://geopub.prvglid.nl/dataset/POVE_B_Kernkwal_deelgeb/109865.html

32 Zie hiervoor ook Artikel 2.7 lid 2 van de Omgevingsverordening Gelderland.

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 Algemeen

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 28-04-2017 door F. A. van Meurs, ecologisch deskundige³³ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De gepresenteerde NDFD-waarnemingen zijn maximaal 5 jaar oud.

Als extra naslagwerk m.b.t. het voorkomen van beschermde flora en fauna in en rond het plangebied zijn de volgende rapporten gebruikt. Deze rapportages beschrijven een groter gebied, waarbinnen het plangebied is gelegen:

- Boddeke, P.H.N., D. Emond & M. van der Valk, 2008. Beoordeling beschermde soorten RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-057. Culemborg
- Valk, M. van der, 2008. Vleermuizen op de RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-186. Culemborg.

Onderzoeksgegevens mogen voor soorten die onder artikel 3.1 en 3.5 van de wet vallen (beschermingsregime Vogel- en Habitatrichtlijn), maximaal 3 jaar oud zijn, tenzij het plangebied in de tussentijd wezenlijk veranderd is³⁴. Voor soorten die vallen onder artikel 3.10 (beschermingsregime Nationaal beschermde soorten) geldt een periode van maximaal 3³⁵ tot 5 jaar, tenzij het plangebied in de tussentijd wezenlijk veranderd is. Deze onderzoeksresultaten zijn 9 jaar oud en derhalve niet meer geldig. Toch geven de gegevens een goede indruk van de potenties van het plangebied, omdat de

33 Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

34 Zie bijvoorbeeld Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis: <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

35 Zie bijvoorbeeld Soortenstandaard Das: <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

inrichting van het plangebied niet wezenlijk is veranderd.

Voor zover bekend zijn andere bronnen met relevante informatie afwezig.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Buizerd	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Havik	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Huismus	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Oehoe	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Ransuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Roek	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Sperwer	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Wespendief	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Steenuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels met jaarrond beschermde nesten	1 - 5 km

Tabel 4: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

In 2008 waren in het plangebied geen nesten aanwezig van vogels met jaarrond beschermde nesten³⁶.

Tijdens het eenmalig veldbezoek in 2008 werden de volgende soorten waargenomen: buizerd, houtduif, Turkse tortel, groene specht, winterkoning, heggenmus, roodborst, tjiftjaf, zanglijster, merel, pimpelmees, vink en Vlaamse gaai.

³⁶ Boddeke et al, 2008, blz. 22.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 *Jaarrond beschermde nesten*

De villa Sylvahoeve is potentieel geschikt voor huismus en gierwaluw. Geschikte plekken voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen zijn aanwezig in het dakvlak, hoofdzakelijk onder de dakpannen. In de gevels van de twee kantoorgebouwen zijn gaten van tenminste 5 cm doorsnede aanwezig waar kleinere vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus, gierwaluw) in weg kunnen kruipen. Deze gaten zijn vooral gemaakt aan de bovenzijde van gevelbeplating, zodat vogels niet hierachter kunnen broeden. De kantoorgebouwen hebben platte daken, zonder spleten en scheuren. Het chalet en het trafogebouw zijn erg laag, spleten en gaten ontbreken en in de schuur zijn geen vogelnesten waargenomen. Andere gebouwbewonende soorten (kerkuil, steenuil en slechtvalk) zijn redelijkerwijs uit te sluiten in dergelijke gebouwen. Grote nesten, nestkasten maar ook sporen van gebruik (zoals braakballen) zijn niet aangetroffen. De ooievaar maakt duidelijk zichtbare, grote takkennesten, deze zijn niet waargenomen op de daken. Grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen, met open water in de nabijheid. Dit habitat is afwezig binnen en grenzend aan het plangebied, waardoor de grote gele kwikstaart redelijkerwijs niet wordt verwacht.

Afbeelding 10: Dichte naaldbomen in het noordelijk deel van het plangebied. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

In het merendeel van de loofbomen in het plangebied zijn tijdens het veldonderzoek geen grote boomnesten aangetroffen. Deze boomkronen waren nog goed inspecteerbaar. Enkele bomen waren begroeid met klimop. Deze konden niet goed worden geïnspecteerd. De boomkronen van de naaldbomen die verspreid in het plangebied staan waren vrij dicht waardoor deze niet tot nauwelijks te inspecteren waren, zie Afbeelding 10. Hierdoor is de aanwezigheid van nesten en winterroestplaatsen van ransuil en nesten van sperwer in de bomen met klimop en de naaldbomen niet uit te sluiten. Overige boombewonende vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats worden niet verwacht in het plangebied. Geschikte voortplantingsplaatsen voor havik, boomvalk en andere roofvogels zijn afwezig. De roek broedt in duidelijk zichtbare kolonies, die afwezig zijn in het plangebied.

Het plangebied is bovendien geschikt als functioneel leefgebied (foerageergebied) voor roofvogels (buizerd, kerkuil, havik, ransuil, sperwer), niet essentieel. In de directe omgeving is ruim voldoende vergelijkbaar alternatief habitat aanwezig (bijvoorbeeld Landgoed Schaarsbergen).

5.2.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is potentieel geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten), zoals boomklever, boomkruiper, bosuil, koolmees, pimpelmees.

5.2.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied is daarnaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels (dak-, struik- en boombroeders) zoals merel, houtduif. Nesten van deze vogels vallen (in dit geval) alleen tijdens het broedseizoen (grootweg 15 maart t/m 15 augustus) onder de bescherming van de Wnb.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Aanwezigheid van voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats in gebouwen kan worden uitgesloten.

In het plangebied zijn potentieel geschikte voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen voor ransuil en sperwer aanwezig in de vorm van dichte coniferen, naaldbomen en andere hogere bomen die dichtbegroeid zijn met klimop. Hoewel de exacte kapwerkzaamheden nog niet bekend zijn is wel bekend dat een onbepaald aantal bomen gerooid zal worden. Tevens kunnen de werkzaamheden versturende effecten hebben op in het plangebied potentieel gelegen nesten. Hierdoor kunnen mogelijk negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van sperwer en/of ransuil plaats vinden. Aanvullend onderzoek is nodig:

- Aanvullend onderzoek voor sperwer in de periode 1 april- 15 juli (door middel van 3 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de sperwer in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden gestart kan worden.
- Aanvullend onderzoek voor ransuil in de periode 20 februari - 20 juli (door middel van 2 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de ransuil in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden gestart kan worden.

De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen³⁷ die het bevoegd gezag hieraan

³⁷ <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de functionaliteit niet kan worden behouden of dieren verstoord worden, dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.2.3.2 Niet jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen omstandigheden die jaarronde bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogels. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord).

5.2.3.3 Algemene vogels

Het plangebied is hiernaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels, zoals merel, houtduif. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Zandhagedis	Reptielen	0 - 1 km
Franjestaart	Zoogdieren	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Boomkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	1 - 5 km
Gladde slang	Reptielen	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	1 - 5 km
Otter	Zoogdieren	1 - 5 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km

Tabel 5: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2008³⁸ werd in het grote (oostelijke) kantoorgebouw binnen het plangebied een zomerverblijfplaats (potentieel geschikt als winterverblijfplaats) van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Ten westen van het plangebied, in woningen tussen de Sylvalaan en de Van Hugenpothlaan werd een kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en mogelijke zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen. Tevens werd op basis van zwermende gewone grootoorvleermuizen aangenomen dat het trafogebouw binnen het plangebied werd gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats door gewone grootoorvleermuis tijdens de nazomer (en vermoedelijk winter). De Sylvalaan fungeerde als essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis. Zie voor de aangetroffen functies Afbeelding 11. Andere waargenomen vleermuissoorten zijn rosse vleermuis en mogelijk baardvleermuis (geluidsanalyse t.b.v. zekere determinatie is niet verricht). Overige vleermuissoorten werden tijdens het onderzoek niet aangetroffen.

³⁸ Van der Valk, 2008

Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek in het kader van de quickscan flora en fauna in 2008 werden in een poel in het westelijk deel van het plangebied drie kamsalamanders gevangen. Potenties voor overige habitatrichtlijnsoorten werden tijdens de eerdere onderzoeken niet vastgesteld.

Afbeelding 11: Aangetroffen verblijfplaatsen en vliegroute tijdens het vleermuisonderzoek in 2008. Bron: Van der Valk, 2008.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

Sinds 2008 is de landelijke vleermuispopulatie aanzienlijk gewijzigd. Veel kritische soorten die voor 2008 verdwenen waren uit Nederland, zijn daarna teruggekeerd naar Nederland. Het betreft hierbij vooral soorten die goed dijen in oude bosrijke gebieden op de zandgronden, zoals bosvleermuis. Daarnaast zijn de technieken waarmee soorten zoals franjestaart kunnen worden opgespoord en gedetermineerd sterk verbeterd, waardoor de trefkans voor zeldzamere en moeilijkere soorten, groter is geworden.

Potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen zijn tijdens het verkennend veldonderzoek aangetroffen voor gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis). Geschikte ruimten zijn aanwezig in de gevels van alle gebouwen met uitzondering van de schuur en het chalet. Hoewel de gevels van de kantoorgebouwen open gebroken zijn ten behoeve van het ongeschikt maken, zijn ze daardoor niet ongeschikter gemaakt voor zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen tijdens milde winters. De gaten zijn te klein om de spouwruimten van de kantoorpanden klimaatstabiel te maken en achter de gevelpanelen is

voldoende ruimte aanwezig die geschikte zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen biedt. Voor massawinterverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen tijdens strenge winters is de bebouwing door het ongeschikt maken vermoedelijk wel minder geschikt geworden, omdat de aanwezige ruimten minder stabiel zijn geworden, waardoor koude meer invloed heeft gekregen. De schuur in deelgebied 4 is volledig geïnspecteerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Vleermuizen en sporen van vleermuizen zoals uitwerpselen werden niet aangetroffen. Op de bodem werden enkel muizenkeutels aangetroffen. Het niet uit te sluiten dat de schuur wel eetplekken (geen vaste rust- en verblijfplaats zijnde) van gewone grootoorvleermuis herbergen. Het interieur van de schuur is goed bereikbaar via gaten tussen gevel en dakvlak.

Het plangebied is eveneens geschikt voor boombewonende vleermuizen (baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis). De bomen hebben voldoende leeftijd, waardoor holten aanwezig kunnen zijn. In diverse bomen zijn tevens dood hout, los bast, scheuren en spleten aanwezig. Geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen (bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis) zijn zodoende aanwezig.

Het plangebied is tevens potentieel geschikt als functioneel leefgebied (vliegrouete en foerageergebied) voor vleermuizen. Het groen biedt voedselaanbod en gevels en laanstructuren bieden lijnvormige elementen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Functioneel leefgebied is ook aanwezig rondom het plangebied in de vorm van tuinen, landgoederen, bos, gevellijnen, bomenrijen, etcetera.

5.3.2.2 Reptielen en amfibieën

De betonnen vijvers in het plangebied zijn bemonsterd met een schepnet. Hierbij werden enkel 4 exemplaren van de kleine watersalamander aangetroffen (Afbeelding 12). Voor kamsalamander (aangetroffen in 2008) zijn de betonnen vijvers thans ongeschikt geworden, doordat ze vrijwel volledig gevuld zijn met dood blad en doordat het gazon rondom deze vijvers volledig overwoekerd zijn met braamstruweel en jonge opslag. De poelen voldoen niet meer aan het voorkeurs habitat: vrij grote en diepe, stilstaande wateren met een rijke watervegetatie, soms ook in kleine, ondiepe sloten.

Het plangebied is ongeschikt voor overige amfibieën en reptielen. Zandhagedis en gladde slang komen vooral voor op heideterreinen op hogere zandgronden. Deze habitatten zijn in het plangebied afwezig. Voor amfibieën zoals boomkikker, rugstreeppad, heikikker, poelkikker ontbreekt binnen het

plangebied potentieel geschikt voortplantingswater. Hierdoor is ook landhabitat redelijkerwijs niet te verwachten.

Afbeelding 12: Kleine watersalamander, gevangen in de oostelijke betonnen vijver. Fotograaf: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

5.3.2.3 Overige Habitatrichtlijn soorten

In het plangebied zelf is geen groot open water aanwezig, dit sluit de aanwezigheid uit van de bever, otter, rivierrombout en gevlekte witsnuitlibel uit. Atlantische steur en houting. Kattenstaart, teunisbloem, wilgenroosje en basterdwederik, waardplanten voor de teunisbloempijlstaart zijn in het plangebied afwezig, waardoor voortplantingsplaatsen voor deze soort uit te sluiten zijn.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt. In dit geval betreft dit potentie voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van vleermuizen.

Het plangebied is potentieel geschikt voor zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen en functioneel leefgebied van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen.

De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden

overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 oktober (2017) middels 7 bezoeken, om te bepalen of:

- voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart, bosvleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. Benodigde bezoeken zijn:
 - 1 bezoek in de avond tussen 15 mei en 1 juni, vanaf zonsondergang.
 - 2 bezoeken in de periode tussen 1 juni en 15 juli, waarvan 1 tijdens ochtendschemering en 1 tijdens avondschemering.
 - 2 bezoeken in de periode tussen 1 augustus en 1 september, waarvan 1 na middernacht.
 - 2 bezoeken in de periode tussen 15 september en 15 oktober, waarvan 1 na middernacht en 1 in de avond.

De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen³⁹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de functionaliteit niet kan worden behouden of dieren verstoord worden, dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.4 *Nationaal beschermde soorten*

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

39 Vleermuisprotocol 2017

Soort	Soortgroep	Afstand	Provinciale vrijstelling Gelderland
Bastaardkikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Europese rivierkreeft	Geleedpotigen - Insecten	0 - 1 km	Nee
kleine ijsvogelvlinder	Insecten - Dagvlinders	0 - 1 km	Nee
Hazelworm	Reptielen	0 - 1 km	Nee
Levendbarende hagedis	Reptielen	0 - 1 km	Nee
Ringslang	Reptielen	0 - 1 km	Nee
Wolfskers	Vaatplanten	0 - 1 km	Nee
Boommarter	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Bunzing	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Damhert	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Das	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Edelhert	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Eekhoorn	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Ree	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Steenmarter	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Vos	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wild zwijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee

Tabel 6: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 1 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

Soort	Soortgroep	Afstand	Provinciale vrijstelling Gelderland
Alpenwatersalamander	Amfibieën	1 - 5 km	Nee
aardbeivlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
bosparelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
gentiaanblauwtje	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
grote parelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
grote vos	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
kommavlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
sleedoorpage	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
Adder	Reptielen	1 - 5 km	Nee
Akkerboterbloem	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Dennenorchis	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Kleine schorseneer	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Knollathyrus	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Muurbloem	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Naaldenkervel	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Schubvaren	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Zandwolfsmelk	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Aardmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja

Tabel 7: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 1 tot 5 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek in het kader van de quickscan flora en fauna in 2008 werden in een poel in het westelijk deel van het plangebied twee bruine kikkers en een kleine watersalamander gevangen. Ook werd een eekhoorn waargenomen en is ten noorden van de oprijlaan vanaf de Kemperbergerweg een mogelijk eekhoornnest waargenomen. Daarnaast werd het plangebied potentieel geschikt geacht voor Nationaal beschermde zoogdieren waarvoor in de Provincie Gelderland een vrijstelling geldt, zoals diverse muizensoorten, egel, vos en ree.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied bestaat uit diverse boomsoorten (onder meer linde, berk, zomereik, beuk, conifeer, (noorse) esdoorn, kastanje, robinia, lariks, fijnspar, douglasspar) met een onderbroeiing van onder meer rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen. Het groen in en rondom het plangebied bestaat uit voor

bossen zeer algemene soorten welke wijzen op voedselrijke en verstoorde omstandigheden, rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen. Binnen het plangebied is geen sprake van ecologisch beheerde terreinen, geen natuurvriendelijke slootkanten, geen hoogveen, heide, akker of voedselarme onverstoorde bodem. Op basis hiervan is op voorhand de aanwezigheid van veel beschermde soorten vaatplanten uit te sluiten. Het plangebied ligt niet in het natuurlijke verspreidingsgebied van de dennenorchtis (o.a. Maastricht, Katwijk) en blaasvaren (vnl. Zuid-Limburg). Groeiplaatsen van schubvaren (op o.a. oude muren en rotsspleten), muurbloem (oude muren), wolfskers (stenige habitats) worden op basis van het ontbreken van oude kalkrijke muren niet verwacht. Er is naar gezocht, maar muurvegetatie werd niet aangetroffen. Het plangebied maakt geen deel uit van akkers, waardoor het voorkomen van soorten als akkerboterbloem en naaldenkervel wordt uitgesloten. Grazige vegetaties zijn afwezig, waardoor geschikt habitat voor kleine schorseneer ontbreekt⁴⁰. Groeiplaatsen van knollathyrus worden niet verwacht vanwege het ontbreken van kenmerkende begeleidende soorten als valse salie, fraai hertshooi en echte guldenroede.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

In het plangebied zijn geschikte wegkruipmogelijkheden voor steenmarter aanwezig (bebouwing, steenhopen). Steenmarter is in het recente verleden ook aanwezig geweest. De bewoners van het oostelijke kantoorpand meldden in het recente verleden overlast van steenmarter ervaren te hebben, waarna in de bebouwing diverse steenmarterwerende maatregelen zijn uitgevoerd⁴¹. Het kan niet worden uitgesloten dat de steenmarter alsnog verblijfplaatsen heeft in het plangebied. Het plangebied is potentieel geschikt voor boommarter en eekhoorn. Geschikte plekken zijn aanwezig in het dichte bladerdek van naaldbomen en achter/tussen klimop. Voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van das zijn binnen het plangebied afwezig. Het gehele plangebied kon goed worden doorlopen, pijpen, hollen en burchten en latrines werden niet aangetroffen. Het plangebied is potentieel geschikt als foerageergebied.

Het plangebied is potentieel geschikt als functioneel leefgebied voor edelhert, wild zwijn en damhert, maar niet essentieel. Geschikter habitat is aanwezig in het aangrenzende Natura 2000-gebied Veluwe. Bovendien ligt het plangebied grenzend aan de bebouwde kom, waardoor voor deze verstoringgevoelige soorten teveel verstoring aanwezig is.

De waterspitsmuis valt in het plangebied uit te sluiten, typisch habitat voor deze soort (brede drassige oeverzones met ruige vegetatie) is niet aanwezig in het plangebied of de directe omgeving hiervan.

Het plangebied is tenslotte geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Gelderland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel, bunzing, wezel, hermelijn, konijn,

⁴⁰ <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

⁴¹ Mondelinge mededeling bewoner oostelijke kantoorgebouw

ree, vos en verschillende soorten muizen.

5.4.2.3 *Amfibieën en reptielen*

Alpenwatersalamander en vinpootsalamander zijn in het plangebied afwezig. De betonnen vijvers zijn bemonsterd, hierbij werden enkel adulte kleine watersalamanders gevangen. Overige poelen, plasjes, greppels zijn in het plangebied afwezig, waardoor voortplantingswateren verder ontbreken. Het plangebied grenst aan bekend leefgebied van levendbarende hagedis en hazelworm (heideterreinen rondom Schaarsbergen). Heideterreinen en hoogveengebieden (voorkeurs habitat) zijn binnen het plangebied afwezig, daarnaast is het plangebied sterk veruigd en overwoekerd door verwaarlozing. Goede plekken om op te warmen zijn niet aanwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor hazelworm en levendbarende hagedis.

Voor overige soorten reptielen is het plangebied ongeschikt vanwege het ontbreken van geschikt habitat (heide voor adder, groot open water en broedhoppen voor ringslang).

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Gelderland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad.

5.4.2.4 *Overige Nationaal beschermde soorten*

Het plangebied is ongeschikt voor overige nationaal beschermde soorten. Europese rivierkreeft komt in Nederland nog enkel voor in en rondom de Rozendaalse beek te Arnhem⁴².

Voor dagvlinders is het plangebied ongeschikt. Grazige, kruidenrijke vegetaties en zonnige plaatsen voor bosparelmoervlinder ontbreken. Het plangebied ligt ver buiten het verspreidingsgebied van kleine ijsvogelvlinder (voornamelijk Twente, Achterhoek⁴³), iep als waardplant ontbreekt waardoor geschikt habitat voor grote vos ontbreekt. Graslanden en heide zijn tenslotte afwezig waardoor geschikt habitat ontbreekt voor grote parelmoervlinder, gentiaanblauwtje en kommavlinder. In het plangebied is relatief weinig dood hout en zijn weinig eiken aanwezig, waardoor geschikt habitat voor vliegend hert afwezig is. Dichtstbijzijnde gebieden waar vliegend hert voorkomt zijn de Hoge Veluwe en de stuwwallen ten zuiden van Nijmegen. Tenslotte ontbreekt geschikt open water voor vissen en libellen.

5.4.3 **Effectbeoordeling en toetsing**

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het

⁴² <http://www.clo.nl/indicatoren/nl1087-rivierkreeft>

⁴³ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt. In dit geval betreft dit steenmarter, die in het plangebied aanwezig is geweest en potenties voor eekhoorn, boommarter en soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt.

5.4.3.1 Eekhoorn

In de bomen in het plangebied zijn potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen in bomen aanwezig. De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig. Dit onderzoek dient te bestaan uit 1 veldbezoek in de winter als het blad uit de bomen is en 1 veldbezoek in mei, kort na het voortplantingsseizoen, als de jongen groot zijn. Tijdens beide onderzoeken wordt met behulp van een verrekijker gezocht naar de bolvormige nesten in de (vorken van) bomen en naar het terreingebruik door individuen.

Indien eekhoorn aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland⁴⁴. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

5.4.3.2 Steenmarter

In één van de kantoorgebouwen is een vaste rust- en verblijfplaats van steenmarter aanwezig geweest. Deze verblijfplaats is recent ongeschikt gemaakt voor steenmarter. Daarnaast zijn op steen- en takkenhopen aangetroffen. De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in de bebouwing en functioneel leefgebied. Omdat vast staat dat steenmarter aanwezig is (geweest) is aanvullend onderzoek niet meer nodig. Vast staat dat door sloop van de bebouwing de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van de Wnb kunnen worden overtreden. Gewerkt dient te worden conform de Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

5.4.3.3 Boommarter

In het plangebied zijn potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen in bomen aanwezig. De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van

⁴⁴ <http://www.stadswerk.nl/Themasenprojecten/groenwerkt/wetnatuurbescherming/GedragscodeRuimtelijkeOntwikkelingenInrichting/default.aspx>

de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 maart tot en met 15 juni. Tijdens de veldbezoeken worden alle aanwezige boomholten met een ingang groter dan 5 centimeter onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) boommarter. Daarnaast wordt om vast te stellen of boommarter in het plangebied voorkomt met wildcamera's aanvullend onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek vindt plaats tussen 15 maart en 15 mei, de periode dat de jongen worden geboren. Indien boommarter aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

5.4.3.4 Vrijgestelde soorten

Aanvullend onderzoek naar de nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt, is niet noodzakelijk⁴⁵. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

45 <https://www.gelderland.nl/Wet-Natuurbescherming-Beschermde-soorten-ontheffing>

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied is gelegen binnen een afstand van 20 meter tot het Natura 2000-gebied Veluwe. Schadelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uit te sluiten. Het is daardoor niet uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht binnen het plangebied en aanvullend onderzoek middels een berekening van de depositie van stikstof middels het gebruik van Aerius Calculator is noodzakelijk om te bepalen of schadelijke effecten door de activiteiten optreden en of een vergunning van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

6.1.1 Omgevingsverordening Gelderland

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten (tijdelijke) negatieve effecten hebben op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszones (GO). Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 *Sperwer*

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van de sperwer. Aanvullend onderzoek voor sperwer in de periode 1 april- 15 juli (door middel van 3 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de sperwer in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig en de betreffende betreffende nestboom moet worden gekapt dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te

zijn voordat met de kapwerkzaamheden gestart kan worden.

6.2.1.2 Ransuil

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen van de ransuil. Aanvullend onderzoek voor ransuil in de periode 20 februari - 20 juli (door middel van 2 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de ransuil in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig en de betreffende nestboom moet worden gekapt dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de kapwerkzaamheden gestart kan worden.

6.2.1.3 Niet jaarrond beschermde nesten en Algemene vogels

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.2.1 Vleermuizen

Aanwezigheid van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en/of bosvleermuis in het plangebied is niet uit te sluiten. De herontwikkeling van het plangebied kan invloed hebben op aanwezige potentieel geschikte verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 oktober (2017) tot 1 oktober (2017) middels 7 bezoeken, om te bepalen of voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en/of bosvleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen⁴⁶ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de soorten niet kunnen worden ontzien, dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de sloop- en kapwerkzaamheden kan

⁴⁶ Vleermuisprotocol 2017

worden gestart.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

6.2.3.1 Eekhoorn

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van eekhoorn. Aanvullend onderzoek voor eekhoorn dient te bestaan uit 2 veldbezoeken in de winter en in mei. Indien eekhoorn aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

6.2.3.2 *Steenmarter*

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van steenmarter. Vast staat dat de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van de Wnb kunnen worden overtreden. Gewerkt dient te worden conform de Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

6.2.3.3 *Boommarter*

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van boommarter. Aanvullend onderzoek voor boommarter is nodig in de periode 15 maart tot en met 15 juni.

Indien boommarter aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

6.2.3.4 Vrijgestelde soorten

Het plangebied is geschikt voor soorten die in de provincie Gelderland zijn vrijgesteld. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, egel en diverse muizensoorten zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken

valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

6.2.4 Samenvatting beschermde soorten

Soortgroep	Geschikt	Schadelijke effecten	Aanvullend onderzoek	Ontheffing
Vogels met jaarrond beschermde nesten (ransuil, sperwer)	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk nodig
Vogels met niet jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Ja	Nee, zorgvuldig werken
Vogels – algemeen	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Zoogdieren – vleermuizen	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk nodig
Zoogdieren – grondgebonden (eekhoorn)	Ja	Mogelijk	Ja	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (steenmarter)	Ja	Ja	Nee	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (boomarter)	Potentieel	Mogelijk	Ja	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (Vrijgestelde soorten)	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Amfibieën (Vrijgestelde soorten)	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken

Tabel 8: Samenvatting conclusies beschermde soorten waarvoor het plangebied geschikt is.

Soortgroep	Onderzoekperiode											
	Januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Vogels – Sperwer												
Vogels – Ransuil												
Zoogdieren – vleermuizen												
Eekhoorn												
Boomarter												

Tabel 9: Onderzoekperiode benodigd aanvullend onderzoek.

6.3 Aanbevelingen

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “natuurinclusief bouwen”, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met flora en fauna in het nieuwe ontwerp.

- Behoud zoveel mogelijk bomen in het plangebied. Dit verhoogt de natuurkwaliteit binnen het plangebied. Ecologisch waardevolle bomen kunnen door de deskundig ecooloog worden aangewezen.
- Behoud de betonnen vijvers in het noordelijk deel van het plangebied voor kamsalamander. Door de vijvers leeg te baggeren en schoon te maken met water en vervolgens opnieuw te laten vullen met regenwater, zijn deze vijvers weer geschikt voor kamsalamander.
- Maak gebruik van inheems gebiedseigen plantmateriaal.
- Breng in de gebouwen vogelnestkasten aan voor gebouwbewonende vogels of plaats vogelvides.
- Creëer verblijfplaatsen voor vleermuizen in de spouwmuren van de bebouwing.
- Zorg voor een gevarieerde leeftijdsopbouw van de bomen binnen het plangebied, waardoor altijd holten en scheuren aanwezig zijn, waar vleermuizen en vogels hun verblijfplaatsen kunnen vinden.
- Streef naar inpassing van planten en dieren die in en rond het plangebied hun habitat (kunnen) vinden. In Tabel 5, Tabel 6 en Tabel 7 wordt opgesomd om welke soorten het gaat. Neem contact op met de deskundig ecooloog voor inrichtingsadviezen.
- Streef naar een zo ecologisch mogelijk beheer van het groen. Doel van het beheer is dan structurele aanwezigheid van holle, oude bomen voor soorten die gebruik maken van hollen. Ook lage vegetatie, struiken, rillen, wallen, etc voor kleine zoogdieren, amfibieën en vogels.
- Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en u kunt dit opnemen in de nieuwe situatie.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 Literatuur

Anon., 2014a. GEBIEDSVISIE RIN-LOCATIE vastgesteld gemeenteraad 27 januari 2014. Gemeente Arnhem

Anon., 2014b. BIJLAGE I – bij: Werkwijze Monitoring en Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS. Bij12.

Anon., 2015. PAS gebiedsanalyse 057 Veluwe versie d.d. 26-08-2015 op basis van AERIUS Monitor 2015 (M15). Z.p.

Anon., 2016a. Ontwerp Beheerplan Natura 2000 057 – Veluwe. Provincie Gelderland, Arnhem

Anon., 2016b. Bijlage ontwerp Beheerplan Natura 2000 057 – Veluwe. Provincie Gelderland, Arnhem

Boddeke, P.H.N., D. Emond & M. van der Valk, 2008. Beoordeling beschermde soorten RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-057. Culemborg

Dobben, H.F. van & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 16554, Alterra, Wageningen

Sierdsema, H., J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer en A. van Kleunen, 2008. Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVON-Onderzoeksrapport 2008/14. Sovon, Beek-Ubbergen

Valk, M. van der, 2008. Vleermuizen op de RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-186. Culemborg.

7.2 *Internet*

Aerius

<https://www.aerius.nl/nl/over-aerius/producten/calculator>

Begrippen

<pas.bij12.nl/begrippen>

Beschermde soorten

NDDF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Wilde Planten – <http://wilde-planten.nl/>

Reptielen en amfibieën – <http://ravon.nl/>

Vogels – <https://www.sovon.nl/>

Libellen en vlinders – <https://www.vlinderstichting.nl/>

Europese rivierkreeft – <http://www.clo.nl/indicatoren/nl1087-rivierkreeft>

Vliegend hert – <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23507>

Gelders Natuurnetwerk

<https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03>

http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan

Gedragscode

<http://www.stadswerk.nl/Themasenprojecten/groenwerkt/wetnatuurbescherming/GedragscodeRuimteijkeOntwikkelingenInrichting/default.aspx>

<https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>

Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

<http://geodata.rivm.nl/gcn/>

Kadaster

<https://bagviewer.kadaster.nl/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/>

Natura 2000

[https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?](https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=6&id=n2k57&topic=doelstelling)

http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx

Natuurwetgeving

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>

www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Soortenstandaards

<http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare>

Spelregels EHS

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2007/07/01/spelregels-ehs-beleidskader-voor-compensatiebeginsel-ehs-saldbenadering-en-herbegrenzen-ehs>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Het oostelijke kantoorgebouw, vanaf het dak van het westelijke kantoorgebouw. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Gevelaanzicht oostelijke kantoorgebouwkantoorgebouw. Hoewel gaten in de gevels aanwezig, zijn er

voor vleermuizen voldoende wegkruipmogelijkheden. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Gevelaanzicht westelijke kantoorgebouw, de kunststof panelen zijn beschadigd. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Gevelaanzicht westelijke kantoorgebouw, gezien vanaf het dak van het oostelijke kantoorgebouw. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Het chalet in het noordelijk deel van het plangebied. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Schuur en trafogebouw in het plangebied. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

De villa aan de Menthenbergseweg. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

De tuin van de villa aan de Menthenbergseweg. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Links: gevelaanzicht oostelijke kantoorgebouw. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Rechts: Oprijlaan, gezien vanuit de Kemperbergerweg. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Kemperbergerweg, met links Landgoed Schaarsbergen, welke deel uit maakt van Natura 2000-gebied Veluwe. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Bebouwing Menthenbergseweg en de straat. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.